

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over een brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken over fraudebestrijding in relatie tot de wijziging van de Meststoffenwet. De brief is opgenomen aan het eind van dit verslag.

De voorzitter van de commissie,
Hamer

De adjunct-griffier van de commissie,
Peen

Inhoudsopgave	blz.	
I	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen van de leden van de PvdA-fractie	3
	Vragen van de leden van de CDA-fractie	3
	Vragen van de leden van de ChristenUnie	4
II	Antwoord/Reactie van de staatssecretaris	5
III	Volledige agenda	5

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de acties van de Staatssecretaris om de mestfraude aan te pakken. Deze leden hebben hierbij nog de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de Staatssecretaris wil overstappen naar een betrouwbaar systeem van monsteropname van vaste mest. Nu wordt vaste mest handmatig bemonsterd door de vervoerder, waardoor de objectiviteit onvoldoende geborgd is. De Staatssecretaris wil overstappen naar een betrouwbaarder systeem. Kan de Staatssecretaris toelichten hoe dit systeem eruit zou moeten gaan zien? De leden van de VVD-fractie missen een concrete datum waarop de onafhankelijke monsternamen voor vaste mest ingaat. De Staatssecretaris schrijft dat gekeken gaat worden naar mogelijkheden om de monsternamen van vaste mest periodiek uit te laten voeren door geaccrediteerde private laboratoria. Kan de Staatssecretaris toelichten waarom de Staatssecretaris er nog geen concrete datum is vastgesteld waarop de onafhankelijke monsternamen voor vaste mest ingaat?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Staatssecretaris vaste inbouw AGR/gps-apparatuur op mestwagens wil verplichten, in tegenstelling tot de nu veel gebruikte losse, fraudegevoelige apparatuur. Het gevolg is wel dat mesttransporteurs moeilijker gebruik kunnen maken van charters. De leden van de VVD-fractie willen weten wat deze gevolgen betekenen voor de sector? De Staatssecretaris wil deze maatregelen per 1 juli 2014 invoeren. De leden van de VVD-fractie vragen waarom het niet mogelijk is om deze maatregelen eerder in te voeren.

De leden van de VVD-fractie missen in de brief van de Staatssecretaris ook de siloregistratie en de stikstofboekhouding voor intermediairs. Tot nu toe hoeven mesthandelaren de stikstofafname niet te verantwoorden. De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat dit hiaten zijn in het huidige beleid en zo snel mogelijk moeten worden geregeld. Deelt de Staatssecretaris de mening van de VVD-fractie en zo ja, is zij bereid om de genoemde hiaten in het huidige beleid aan te passen? Kan de Staatssecretaris aangeven of de overheid ook in staat is om hierop te controleren en te handhaven? De leden van de VVD-fractie vragen zich voorts af of de controlerende instanties voldoende geëquipeerd zijn om op te treden als tussentijds als zij van A naar B rijden overtredingen constateren?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Staatssecretaris ook wil dat er gegevens van export en import van mest uitgewisseld wordt met Vlaanderen. De leden van de VVD-fractie zijn tevreden met deze stap van de Staatssecretaris. Als het heel lucratief is om nieuwe routes voor mest

op te zetten dan ondermijnt dat het nieuwe mestbeleid dat in de maak is, aldus de leden van de VVD-fractie.

Vragen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van voorliggende brief en willen de Staatssecretaris nog enkele vragen en opmerking voorleggen.

De Staatssecretaris stelt terecht dat ondernemers die regels overtreden de realisatie van de doelen van de mestwetgeving ondermijnen. In de brief wordt gerefereerd aan (on)bewuste overtredingen. Kan de Staatssecretaris een inschatting geven hoeveel van de overtredingen bewust zijn en hoeveel onbewust?

De leden van de PvdA-fractie zijn het eens met wat gesteld wordt met betrekking tot aanscherpen van de regelgeving, namelijk dat het geen panacee biedt voor alle fraude. In dit kader wijzen de leden op de Evaluatie van de Meststoffenwet 2012 van het Planbureau voor de Leefomgeving, waarin de problematiek met bemonstering van vaste mest wordt erkend en gesproken wordt van toenemende fraudedruk na afschaffing van de melkquota en dierrechten.

Kan de Staatssecretaris aangeven hoe bij afschaffing van de dierrechten deze toenemende fraude tegengegaan kan worden en of het systeem dierrechten dan niet beter behouden kan blijven?

De aangescherpte regels leiden tot extra regeldruk, voor alle ondernemers. De leden van de PvdA-fractie betreuren dit, maar gezien schattingen van mestdistributeurs zelf zou een derde van de mesthandelaars frauderen (artikel in de Boerderij, 2 oktober 2012). In die gevallen waar gefraudeerd wordt gaan forse bedragen om. Uit onderzoek van het LEI uit 2012 blijkt dat tussen 2006 en 2010 in totaal 45 miljoen fosfaat uit varkensmest zoekgeraakt is.

De leden van de PvdA-fractie benadrukken dat aanpak van fraude en handhaving prioriteit moet hebben. Deze leden delen de mening van LTO, Cumela en TLN dat fraude niet getolereerd mag worden. De «goede» ondernemers lijden onder degene die kwaad willen. Natuur en milieu worden het kind van de rekening. Momenteel is de monsterafname voor vaste afname een probleem, omdat de objectiviteit onvoldoende geborgd is. De leden van de PvdA-fractie wensen dan ook zo spoedig mogelijk invoering van een systeem van monsternamen dat objectief en eenduidig is. Wat zijn de resultaten van het overleg met de geaccrediteerde private laboratoria om te komen tot een nieuw en betrouwbaarder systeem? Op welke termijn kan de monsternamen wel zo uitgevoerd worden dat deze niet makkelijk te manipuleren is?

Voor wat betreft het toezicht en handhaving en het zo effectief mogelijk inzetten van de middelen hebben deze leden nog de volgende vragen.

Kan de Staatssecretaris aangeven door wie de kosten voor het handhaven worden betaald? Kan de Staatssecretaris aangeven hoe de verdeling tussen fysiek toezicht en administratief toezicht is, in hoeveel gevallen vindt fysiek toezicht plaats en in hoeveel gevallen administratief? Op welke wijze worden gemeenten en waterschappen hierbij betrokken, is hier regelmatig overleg mee? Op welke wijze denkt de Staatssecretaris dat de sector individuele en onderlinge aanspreekbaarheid kan vergroten?

Vragen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van de aanpak fraudebestrijding Meststoffenwet. Ten aanzien van de aanpak hebben deze leden nog enkele vragen.

Allereerst vragen de leden van de CDA-fractie wat het tijdsplan is voor de acties die voorliggen in de brief van 6 november 2013 (Kamerstuk 33 322, nr. 48). De leden van de CDA-fractie zijn voorstander van een vlotte aanpak waarin de Staatssecretaris in samenspraak met de betrokken partijen de regie neemt en duidelijkheid geeft aan de sector.

De leden van de CDA-fractie herkennen de inzet van de Staatssecretaris met betrekking tot de verplichting van AGR/GPS-apparatuur op voertuigen voor de transport van vaste mest. Een vraag die deze leden hierbij hebben is wanneer de Staatssecretaris verwacht een verplicht AGR/GPS systeem in te voeren? In de brief van de Staatssecretaris van 6 november 2013 (DGA-PAV / 13180220) wijst de Staatssecretaris op het nadeel dat verplichte vaste AGR/GPS-apparatuur kan hebben voor het gebruik van charters. De leden van de CDA-fractie zouden graag van de Staatssecretaris horen of het gebruik van charters mogelijk gemaakt kan worden? Deze leden vragen de Staatssecretaris om toe te lichten of een koppeling tussen losse AGR/GPS-apparatuur gekoppeld aan chassisnummers hiervoor een mogelijkheid is?

De leden van de CDA-fractie waarderen de inzet van de Staatssecretaris om de monsternamen te verbeteren. Hierbij denkt de Staatssecretaris aan een onafhankelijke monsternemer die partijen monstert. Wat zijn nog andere mogelijkheden die de Staatssecretaris overweegt? Deze leden vragen ook of de onafhankelijke monsterneming ondersteuning kan krijgen zoals bijvoorbeeld het mede laten gebruiken van computersystemen vanuit de Dienst Regelingen? Eveneens voor deze maatregel vragen de leden van de CDA-fractie zich af wanneer het ingevoerd gaat worden? Een duidelijke invoeringsdatum of tijdstraject is voor de uitwerking en eventuele invoering van een aanpassing in de monsternamen gewenst.

De leden van de CDA-fractie zien potentieel in de stikstofverantwoording van mestintermediair. Welke mogelijkheden hiertoe ziet de Staatssecretaris? Welk tijdsplan voorziet de Staatssecretaris om hiervoor maatregelen te nemen?

Vragen van de leden van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de brief over fraudebestrijding in het kader van de meststoffenwet. Genoemde leden zijn van mening dat een stevige en gerichte aanpak van fraude cruciaal is voor het doen slagen van het nieuwe mestbeleid en de mestverwerkingsplicht. Deze leden hebben enkele vragen bij de voorstellen voor fraudebestrijding.

Het kabinet heeft eerder aangegeven de bal voor fraudebestrijding vooral bij de sector zelf te willen neerleggen. Het is aan de sector om «rotte appels» te weren uit de keten. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn echter van mening dat de overheid een duidelijke rol heeft om ambitieuze wetgevende kaders te scheppen en daarmee uit te stralen dat fraude niet getolereerd en zwaar bestraft wordt. Is de Staatssecretaris ook bereid om aanvullende maatregelen te nemen als blijkt dat de primaire en intermediaire sector er onvoldoende in slaagt om fraude te voorkomen?

Aanscherping wettelijk kader

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat de Staatssecretaris de monsternamen van vaste mest wil verbeteren. Waarom wordt alleen gekeken naar de monsternamen van vaste mest en niet naar de monsternamen van drijfmest? Kan zij ook uitleggen hoe het de nieuwe

systematiek met een onafhankelijke monsternemer voor zich ziet? Genoemde leden begrijpen dat de kosten beperkt zullen moeten worden, maar wat zijn de consequenties als ervoor wordt gekozen om met partijmonsters te werken? Hoe groot zijn deze partijen en waar worden de partijen bemonsterd? Op welke termijn wordt dit nieuwe systeem ingevoerd?

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn voorstander van vaste inbouw van AGR/GPS-apparatuur op alle mesttransportmiddelen, om zodoende fraude met zwarte mest te voorkomen. Zij zien echter niet in waarom de invoering van deze maatregel nog tot 1 juli 2014 moet wachten en vragen de Staatssecretaris om deze maatregel sneller in te voeren.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen welke concrete maatregelen de Staatssecretaris gaat nemen om onevenwichtigheden in de stikstofbalans van intermediaire bedrijven aan te pakken en registratie en controle van opslagen te verbeteren.

Handhavingsstrategie

De leden van de ChristenUnie-fractie menen uit de brief op te maken dat er bij de handhavingsstrategie geen echte concretisering en verscherping van bestaande handhavingsmaatregelen wordt voorgesteld, maar dat slechts de strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke instrumenten worden beschreven. Klopt dit, zo vragen deze leden? Is de Staatssecretaris ook van plan om fraude minder aantrekkelijk te maken door sancties en boetes te verhogen?

II Antwoord/Reactie van de Staatssecretaris

III Volledige agenda

Fraudebestrijding meststoffenwet

Brief regering d.d. 06-11-2013, Staatssecretaris van Economische Zaken, S.A.M. Dijkema – Kamerstuk 33 322, nr. 48